

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számol.

Szentes költségelőirányzata.

(1894-re.)

III.

Azzal fejeztük be előző cikkünket, hogy — ha komoly cél a városház-építésnek a jövő tavaszon való megkezdése: úgy akkor Szentes város jövő évi költségelőirányzata még kevésbé realis, mint gondoltuk.

Ez állításunkat kell, hogy igazolón megvilágítsuk.

A városház építés célzata világos a költségelőirányzat azon bevételi tételéből, mely a vendéglőnek csupán 1/4 évi bérjövédelmét veszi számításba.

Ma a költségelőirányzat realis voltát bizonykodó és védő ujság, mely a várost agyonnyomorító párt szócsöve, következetesen csinálja a hangulatot a városház és vendéglő-építésnek; ezeket a dolgokat hát a párt elei eltöklét szándékának kell vennünk.

Ha azonban így áll a dolog, úgy akkor a költségelőirányzatban, hogy az a realitásra igényt tarthasson — miután azt ugyanaz a párt csinálta — mind ennek határozottan kifejezésre kellett volna már jutnia; vagyis: már itt helyén való volt volna, úgy a bevételi valamint a kiadási tételekbe beilleszteni az építkezések hozzávetőleges költségét és azt, honnan nyer ez a költség fedezetet.

E tételek beillesztése nem vált volna ezzel kötelező erejűvé már 1894-re, aminthogy p. a vármegyei 1891./92. évi utadölőirányzatban sem vált a jelzett célra elköltenőnek kötelezővé az 1891-re a szentes-vásárhelyi vasút-építési kölcsön amortizációjára felvett 18 ezer frt, amely a mondott évben tényleg nem is lön felhasználva. De a költségelőirányzat realitását ez mindenesetre emelte volna, mert kitünteteti vala a városház-építés szándékának megbízható komolyságát.

Ugyde, hogy ezt a költségelőirányzatba így felvegyék, erre nézve — ezt jól érezték annak összepuskázói — úgy a városház-építés valamint a vendéglő-építés tervének ez időszert már a kivitelre sokkal inkább megértnek kellene lennie, mint amilyen tényleg, és éppen mert ez így van, lett volna minden körülmények közt kötelességük, a nagyvendéglő egész évi bérösszegét felvenni a költségelőirányzatba.

Nem habozunk kijelenteni, hogy így, ahogy e vendéglői bérjövédelmnek csak 1/4-évi hányadát vették fel, — nagyon közelfekvő a gyanú, mintha

az egész csupán a vendéglő nyilvános árverésen leendő újabb bérbeadásának újabb elbiccelését célozná, hogy így — a felhozott ürüggyel, mintha a helyére máris városházat akarnának építeni, azt majd a jövő évben — ezúttal azonban évnegyedről évnegyedre, — ismét a mai bérösszegért adhasák bérbé.

Nem állítjuk, hogy ez a szándék; de az ily irányú gyanú mindenesetre nagyon közelfekvő.

Azt hisszük, amiket ezekben a költségelőirányzat híres realitása ellen felhoztunk, — mindehhez nem igen fér szó és így áttérünk a bevételekről a kiadásokra.

Ami itt először a szemünkbe ötlök, az, hogy két olyan kiadási cím fordul elő összesen 2300 frttal, amelyhez a városnak semmi köze: a telekkönyvi betétek szerkesztési munkálataira előirányzott 1600 frt és a hadmentességi-díj főkönyveinek lezárására előirányzott 700 frt.

A telekkönyvi betétek szerkesztése az állam kötelessége, e munkát állami közegek végezik és ott semmi, de éppen semmi teendője nincs a városnak, ahöz semmiféle munkaerővel hozzájárulnia nem kell, és cimen tehát bármily csekély összeget is kiadásba előirányozni: szükségtelen.

A hadmentességi-díj főkönyveinek lezárását illetőleg pedig úgy áll a dolog, hogy Szentes város már eddig is 10.000 frtot haladó összeget adott ki különböző adófőkönyvek lezárása címen, a város képviselő-testülete egy ízben el is határozta közgyűlésileg, hogy vizsgálatot indít annak kiderítésére: kinek a hivatalos hanyagsága folytán történt mindezen adófőkönyvek idején való lezárásának elmulasztása, hogy így az illető tisztviselő, vagy tisztviselők vagyoniilag is felelőségre vonatkozó legyenek az ez által a városnak okozott kárért; — azonban mindmáig napig egy lépés sem történt e közgyűlési határozat végrehajtása tárgyában.

A hadmentességi-díj főkönyvei lezárására előirányzott 700 frt. tehát helyet foghatna ugyan a költségelőirányzat kiadásai keretében, de csupán mint a város által előlegezett összeg, amelynek az illető hanyag tisztviselőn vagy tisztviselőkn kell megtérülnie, mely célból azonban már idején volna a régtől elhatározott és általunk fent idézett vizsgálatot nem csupán megkezdeni, de gyors befejezéshez is juttatni.

Legalább nem vak vetné akkor az ily vizsgálatokban való lassúságot a világtalan szemére, mikor Sima Ferenc és az ujsága olyan erősen hangoztatják, hogy a vármegyén az ilyes vizsgálatok mennyire a végtelenbe nyúljanak.

Fel van véve a költségelőirányzatban 2000 frt a járvány-kórház felszerelésére is. Melyik járvány-kórházra? Mert voltaképen való járvány-kórház az idő szerint a városnak még nincsen olyan, amelyet fel kell szerelni. Legalább feltételezzük, hogy az, amit a túl a kurcai épületben berendeztek, csupán ideiglenes jellegű és az fel is van szerelve ez idő szerint.

Úgy hisszük, hogy e kétezer frtra a városi kórház kibővítésére készült épületrész felszerelésénél van szükség; de akkor ezt a költségvetésben világosan és félreismertetlenül ki kell tüntetni, nehogy ismét úgy járjunk, mint a járvány-kórház építése céljára közgyűlésileg megszavazott összeggel, amelyből a rendes kórházat bővítették ki egy — fertőző bajokban szenvedők befogadására szánt toldaléképülettel, míg a járvány-kórház építése teljesen elmaradt.

Kisdödő építésére 3500 frt van előirányozva, holott az építést a városi képviselő-testület közgyűlésileg még máig sem határozta el. Ezt azonban nem kívánjuk kifogásolni, mert örvideni fogunk, ha Szentes város mielőbb felépit egy új kisdödőt és ezzel eleget tesz valamennyire törvényes kötelezettségének.

Jellemző és megfigyelésre méltó azonban a költségelőirányzat kiadásainak egy másik tétele, ahol irodai szükségletre, nyomtatványokra és hirdetésekre 5000 frt van felvéve, szemben azzal, hogy eddig e címen rendszeren csak 3600—3800 frt vétetett fel évente.

Jellemző ez minden tekintetben. Mert eddig, amikor a város összes hirdetési két lapban jelentek meg, — mint fent említettük, e célra csak 3600 frt irányoztatott évente elő, aminek túlnyomó részét persze a nyomtatványok és hirdetések emésztették meg. Feltéve hát, hogy a város nyomtatvány-szükséglete fokozatosan emelkedik, ez a fokozatos emelkedés évről-évre semmiesetre sem lehet több 200—250 frtnál. Ugyde eddig két lapban hirdetett a város és a két lapban való hirdetés mellett sem adott

kiecélra többet évenként 800—900 frtnál.

Ma a város egy lapban hirdet csupán. Dacára ennek, pusztán hirdetésekre 800 frt van előírnyozva, holott itt legalább 350 frt megtakarításnak kellene lenni, amely összeggel viszont föltétlenül fedezni kellene a nyomdai szükséglet emelkedésének többletét.

Valóban, mikor ilyeneket látunk, — ismerve a viszonyokat, önkéntelen is arra kell gondolnunk: még is csak szép és jövedelmező állás az, mikor valaki, mint Sima Ferenc, a városi párt vezére és hozzá nyomda- és laptulajdonos is.

Az ilyen pártvezérség aztán kifizeti magát.

Mindent összegezve — hogy a költségvetésre visszaterjünk — a bevételi rovatan, ha megengedjük, hogy a keramit-útvm jövedelem egész összegében és a csordajárásí foldek bérjöveldelme is egész összegében felvétesék, beillesztésre vár még a nagyvndéglő egész évi bérösszege, amivel a bevételi végösszeg — a mai haszonbér mellett is — 3300 frttal javul.

Viszont a kiadási rovatan törlelldők: a kataszteri betétekre előlrányzott 1600 frt., a járvány-kórház felszerelésére előlrányzott 2000 frt és redukálndó a nyomtatványok és hirdetések tétele 1200 frttal, amivel a kiadások végösszege 4800 frttal javul.

Az általános javulás ezzel az egész költségelőlrányzatban 8100 frt lesz, ami a pótdadó jelentékeny csökkenését fogja maga után vonni.

Városi közgyűlés.

(1893. szept. 11—12.)

Borgözös, subapalinka büzével telített levegőjű kurtakorcsmban ha olykor esik kikapós legények éjszakai duhaj virtuskodása, mikor másnapra kelvén, a tüzes véruket kitombolt legények agyáról foszladozni kezd a mór kódé: bizonyára van bennük annyi tisztességérzet, hogy önmaguk előtt is röstelkednek és nem hivalkodnak a piacon az éjszakai duhaj virtuskodásukkal.

Szentes város képviselő-testületének néhány szjas vezéregyéniségében nincsen meg még ez a duhaj virtuskodást röstelő szeméremérzet sem.

Szentes város képviselő-testületének közgyűlése a f. hó 11-én alásilyedt legalább is a kurtakorcsmai duhajkodók alacsony színvonalára. A város egy virilis-képviselőjét támadták meg már a gyűlésterembe léptekor, ripók módon, a rakoncátlanokdók, egy virilis-képviselőt, akinek, ha a multban semmi egyéb érdemet nem szerzett volna is magának e város körül, mint, hogy nem egy izben, valódi önfeledzéssal mentette meg e várost és határát az árvízveszedelemektől, már csupán ezen ténykedéséiért el kellene nézni kötelességszerűen — ha volna is — minden bűné, el kellene nézni minden emberi gyengéjét, mely nélkül nem szükölködik senki halandó lény.

És az elnöki székben ott ül egy tehetetlen árnyék-polgármester, akiben sem erő, sem akarat nincsen ahoz, hogy az őt támo-

gató párt tagjain kívül más párt tagjait az e féle duhaj inzultusoktól megvéddje, de őt ennek az elnöknek nincsen egy redreutasító szava sem azokhoz, akik a város közgyűlési termélt sívár korcsmai ríkoltozással megszenteltelik, botrányszezzeké silyesztiik alá.

De hagyján minde. A gyűlésteremben rakoncátlanokdók még hivalkodnak is nyílt piacon, hogy ók milyen fene duhajkodásban tomboltak ki magukat a városi közgyűlésen. És hirlapilag világgá lesz hirdetve, Szentes város dicsőséggére, jó hírének emelésére, hogy ez és ez a nevű városi képviselő miként harsogta túl durva kifakadásokban a másikat s hogy az épületes közgyűlési duhajkodásban miként maradt győztes a Sima Ferenc kemény szava, aki természetesen ebben a korcsmai zsvjában is a vezérszerepet vitte.

Szomorú, sívár kép, amely miatt mélyen kell pirulnia Szentes minden tisztességes fának, ki még valamelyest tart városa jó hírnevére.

Szomorúbb annyival is inkább, mert akiben megvan a jó nevelés, a tisztesség érzete, az nem állhat meg soha az ily ripók támadások brutalitásával szemben, mert soha hasonló fegyverekkel nem küzdhet; — az a durvaság, még ha akarná, sem állna a rendelkezésére.

Volt-e ok és szükség Szentes város jóhírén ez újabb foltot ejteni?

A közgyűlés tárgysorozata meg fog mindenkit győzni, hogy nem.

Mert a durván megtámadott Stammernek sem közvetve sem közvetlenül semmi érdeke össze nem szövődik e tárgysorozat egyetlen pontjával sem. Réa nézve a gyönyörűen teljesen közömbös lehetett: egyik-másik ügy miként nyer elintézését, ez vagy ama kérdés milyen megoldást.

E szégyenletes közgyűlés lefolyását, tömören, ahogy azt lapunk mai számának szük kerete megengedi, — a következőkben adjuk:

Elnökök: Burián Lajos h. polgármester a közgyűlést megnyitván, a tárgysorozatot előtt felajánlja a város közgyűlési termé számára Bóros Sámuelnek az ő birtoiban levő arcképet. A közgyűlés a felajánlott képet megérdemelt köszönettel fogadta. Am a sorsiróniája marad, és Bóros Sámuelnek, Szentes legönzletlenebb, legpuritánabb polgárának még emlícke sem szolgált réa, hogy Sima Ferenc emelkedett fel indítványozni, hogy Bóros Sámuel nagy érdemei a jegyzőkönyvben megfelelően megörökíttessenek.

Két interpelláció következett erre: a Kátai Pál János és Suly László mérték-hitelesítő fegyelmi ügyének miben állása és a Kálmán Mihályé az útcái világítás nyomorúságos volta tárgyában.

Az előbbire a h. polgármester azzal felelt, hogy a mérték-hitelesítő ez idő szerint kifogástalanul viselkedik, tehát nincs semmi ok rá, a fegyelmi ügyét sürgősen, soron kívül lebonnyolítani. Ü kilőnben foglalkozik az ügygel és majdan jelentést tesz róla. A másik interpelláció már vitát idézett elő, ami természetes, ha a »Tiszavidék« című csongrádi, Hegyi-páter-féle újságot elolvastuk, melyben elvagyon mondva, hogy Sima Ferenc villamosvilágítási vállalkozója akar lenni Szentesnek, tehát minden alkalmat meg kell ragadni, a mai utcai világítás kissebbítésére.

A közgyűlés különben — ez interpellációból kifolyólag — felelősség terhe mellett kötelezte a főkapitányt, a világítási vállalat szigorúbb ellenőrzésére.

Ezután, Szedér János egy igen praktikus alkalmi indítványa fölött, mely a pénztár-vizsgálatok alaposabb eszközlését célozta,

a közgyűlés napirendre térvén, tudomásul vették a pénztár-vizsgálatokról szóló jelentést.

Majd áttértek az egészségügyi bizottságunk az 5-ik patika tárgyában adott véleménye tárgyalására, amikor a gyűlésterembe lépett Stammer Sándor, kit Sima Ferenc nyomban durván támadva fogadott, a nélkül, hogy őt ezért az elnökölő báb-polgármester redreútasítaná.

Nosza, vérszemet kaptak erre letinkább Kátai Pál János, Udvardi Sándor, id. Temesváry Antal és csapat, — Stammer Sándort inzultálni akarván — olyan sívár korcsmai lármát, amelyhez képest a vásári satorkorcsmaiban lefolyó duhaj virtuskodások jóformán szálónjelenetekké válnak.

Órök szgyene Szentes városnak minden ilyen céges közgyűlési botrány, mely miatt minden jóérzésű ember arca pirba borul.

A sívár korcsmai zajban zajlott le jóformán az egész patika-vita, amelynek végén névszerinti szavazással dőlte el e fórumon a kérdés oly módon, hogy a többség — elvetve az egészségügyi bizottság javaslatát, a patika felállításának szükségessége volt mellett nyilatkozott, majd még annak demarkacionális vonalat is megállapította.

A gódröster eladási ügye jött ezután sorra, melyre nézve a közgyűlés — minden szavazás nélkül — kimondta, hogy e területet nem adja el.

A tárgysorozat 4-ik pontja némi vita után elintézésre nyert abban, hogy a közgyűlés jóváhagyta a csongrád-sővényházi ármentesítő-társulattal kötött kisajátítási egyezséget. Ellenben az 5-ik pont, miután a képviselőnek nem voltak arra határozatképes számmal, ezúttal megoldatlan maradt.

A gimnáziumi tanárok nyugdíjgyve elintézésre nyert azzal, hogy a város belép az autonóm testületek által feltartott középiskolák most alakuló nyugdíj-kötelekékébe és az ezzel járó 1200 frt kiadást a bevételezett tandíjakból fedezi. A tanulóktól pedig, a tandíjon kívül, 3 frt beíratási illetéket szednek.

E ténnyel zárult az első napi közgyűlés.

A következő napon a sünök és hegy-mögök egészen magukra voltak és így — család perpatvarokat rendeztek, kezdven a patáliát már az előző napi gyűlés jegyzőkönyvének felolvasásakor, amelybe egész patriárhálisan kotyogtak bele, akarha a korcsmban kvaterküzniának.

Sima Ferenc ugyanis, az 5-ik patika ügyét tárgyaló jegyzőkönyvi passzuszt ki akarja korrigálni és ő diktalja a jegyzőkönyt, mi legyen a jegyzőkönyvben. Ez ellen íj, Várady Lajos jogosan és méltán tiltakozik; de e nem használ semmit, mert az előző napon báb-polgármester hírtelen megelevenílt és nagy befolyásával támogatta Simát, ami e derék urat győztessé is teszi.

Ehrlich Laura óvónőnek, Szedér János tiltakozása dacára, felelemik az évi segélyt 200 frtől 300 frtra — Sima Ferenc szerint, gavalériából. Szerintük méltányosságból, mert e 300 frttal a város egy kisedővő felállításának kötelezett-sége alól váltja meg magát.

Ellenben elutasították a kérelmükkel: Kócz Ferenc és társai szegvári lakosok, Szathmáry Nagy Gábor, Kálmán Imre és Urbán Imre. Nem fogadták el a magyar tözeg és műtrágyaárjajánlatát sem.

De megszavazták Turai István és társainak a járdáépítést; mig Kis Pál Jánost a főlebzésével elutasították.

A belügyminiszter állítólagos rendeletét, mellyel a várost városház-építésre utasította volna, egyszerűen tudomásul vették; valamint a csongrádmegeji takarékpénztár díjmentes kölcsönserzési ajánlatát is, amelyet Sima Ferenc érnök-erejével örveendőten szeretett volna tudomásul vétetni.

A bécsi magyar egyletnek megszavaztak 100 frt, mellyel a város az alapítók sorába lép.

A gypmesternek 150 frt pótvavadalmazást adnak.

Az előfogatozást kiadták két vállalkozó-

nak, oly kötelezettséggel, hogy 6—6 lovat tartoznak tartani. Ezenkívül a város fog tartani tulajdonul 2 ménlovat.

A vadasi és hékédi földök haszonbérletére vonatkozóan elfogadták a gazd. szakosztály javaslatát.

A templomok előtti vasárnapi híresztelések kérdésénél közgyűlésileg konstátálták, hogy Szabolcs János képtelen a híresztelések kikialtására s épp ezért ennek kellő elátlása iránt gondoskodni, a polgármesterre bízták.

Végül pedig, miután tárgvsorozaton kívül Szabolcs János közp. kiadónak 6 hetű szabadságidőt megszavaztak volna; — elnök a közgyűlést bezárja.

Ujdonságok.

Szentes, 1893. szeptember 14.

— **Tisztújító közgyűlés.** A Szentes városnál üresedésben levő tiszti állásokra kiírt pályázatról meglelkve, irtuk lapunk legutóbbi számában, hogy úgy ezen, valamint a már régebben üresedésben levő állások betöltése céljából, hallomásunk szerint — Csátszigmond dr. alispán, mint a városi tisztújító-szék elnöke, a f. hó 28-ára fogja összehívni a képviselő-testület közgyűlését. Mint utólag értesülünk, e hírlésünk téves volt, mert a városi tisztújító közgyűlés nem a f. hó 28-án, hanem 26-án lesz megtartva.

— **A kolera vármegyénken.** Azzal az örömhírral kezdhettük tudósításunkat, hogy a kolera-járvány vármegyénk területén megszűntnek tekinthető. A f. hó 6-tól ugyanis Csongrádról, a megyebeli községek egyik leginfiáltabb helyéről egyetlen kolera-hír sem érkezett és így e községben már ma is hivatalosan megszűntnek mondható ki a járvány. Mindszentről is, legutóbbi tudósításunk óta, egyetlen halálos kimenetelű koleraeset lett a megyéhez bejelentve hétfőn. Azóta újabb megbetegülés ott sem fordult elő és így remélhető, hogy legközelebb már onnan is a kolera teljes megszűntének öröndetes híret tudathatjuk olvasóinkkal. A vármegye többi községeiből semmi gyanús megbetegülés híre nem érkezett, ami reánk, szentesiekre nézve annyival öröndetesebb jelenség, mert így biztosak lehetünk az iránt, hogy ösi országos vásárunk idején meg lesz tartható.

— **Tiszavidék-i nyájaskodások.** A Csongrádon megjelenő „Tiszavidék” című újság egyik idő óta bárányserlid Hegyi páter szerkeszti. Aki ezt a szent atyát ismeri, bizonyára egy szavunkra elhiszi, hogy e világlapocská szellemi nívója a szerkesztő-cserével semmit se nyert, sőt talán veszített, vagyis, hogy ez a szellemi és — mondhatjuk — erkölcsi nívó is ma talán pár fokkal alantabb áll, mikor egy fötiszteletendő ír szerkeszti, mint állott akkor, mikor egy egyszerű iparos, Szilber János könyvkötő szerkesztette. A fránya kis mokra újság, mintha csak egy reverendába bujtattat Mokány Berci csinálná, úgy hemzseg számról-számról a szafatos mondásoktól. A f. évi 37-ik számában a főispánnal és alispánnal enyeleg és nyájaskodik a fötiszteletendő újság. Az előbbinek felmondja a barátságát, kijelentvén, hogy: érik a gyümölcs és majd megadja a főispánnak a legközelebbi megyegyűlés. Az alispánra meg azt mondja, hogy ő jelentette fel a „Tiszavidék”-et amiért ez a lapocská magas politikában dolgozott, ezért ítelték el Szilber Jánost 3 havi fogházra. No, de majd kikap az alispán is Hegyi páterától. Az igazság érdekében azonban tartozunk kijelenteni, hogy a „Tiszavidék”-nek az alispán ellen emelt vádjá, nem egyéb gyerekes hazugságnál. Mert az alispán soha feljelentést nem tett a

„Tiszavidék” ellen, hanem egyszerűen hivatalosan felelt a kir. ügyész azon hivatalos megkeresésére: vajon a „Tiszavidék” politikai lap-e, — hogy bizony nem politikai lap.

— **Az árvák pénze.** Szentes város képviselő-testülete, a f. év tavaszán egyik közgyűlésében leírni határozta, a Döm-féle sikkasztásból kifolyólag, az árvavagyonban szenvedett veszteségét, még pedig az árvapénztári tartalék-alap kárára. E határozat, a vármegye útján a belügyminisztériumhoz terjesztvén fel, Hieronymi Károly belügyminiszter azt nem hagyta jóvá és erről a vármegye közönségét s ennek útján Szentes várost, a f. hó 12-én leérkezett rendeletével értesíti.

— **Csongrádvármegye egészségügyi bizottsága** a f. hó 13-án délután tartott ülésén úgy a vármegye alispánja, valamint főorvosa bejelentették az öröndetes tényt, hogy az embergyilkos kolera-járvány a megyebeli községekben, az egy Mindszent kivételével, megszűntnek tekinthető. Ennek folytán a egészségügyi bizottság — Mindszent község kivételével — feloldotta az iskolai tilalmat, úgy, hogy az iskola-látogatás és oktatás mindazon községekben megkezdhető lesz, melyekben eddig, a járványra való tekintettel, hatósági tilalom folytán — szünetelt. Természetes, hogy ezzel megnyílik a szentesi főgimnázium is az oktatásnak. A szentesi országos vásár, a bizottság határozata értelmében is, idején meg lesz tartható, kivén ha valami rendkívüli esemény adná magát elő, amikor az alispán fog esetleg a vásár elhalasztása iránt intézkedni. Elrendelte továbbá a bizottság az összes megyebeli községekben a külső- és belsővárosoknak szigorú orvosi felügyelet alatt tartását, az élelmiszereknek, korcsmáknak és üzleteknek gyakori orvosi megvizsgálását. Csongrádról, miután ott a járvány teljesen megszűntnek tekinthető, ezután gyümölcs és élelmiszerek elszállítása megengedtetett, ellenben az ócskák és a rongy kivitele egyidőre még tilalom alatt marad.

— **Tűz a külterületen.** A f. hó 12-ről 13-ra viradó éjszakan tüzet jelzett az őrtorony harangja úgy 10 és 11 óra közt. A jelzés az I. tizedre szolt, ami nyilván az álmos toronyór elnézéséből eredhetett, mert a magasan felcsapó lángok az égboltozat délnyugoti peremét borították izzó, nappali fénybe. A tűz valóban a külterületen, Sonnenfeld Sámuel alsóréti gőzmalmánál és fűrésztelépénél ütött ki, még pedig minden valószínűség szerint a fűrész-reszelő vagy a gőzfűrészháznál, melyekről a pusztító elem, a nagy szárazság mellett, gyorsan harapózott át a kazánházra és a gépműhelyre is, úgy hogy a malom-épület és fatelep kivételével, a telep egyéb gyári helyisége csakhamar lángban állt. Dicsérettel emlülük ki, hogy Horváth előfogatos, ahogy a tüzeset hírt vette, 2 tüzfecskendővel és a lajtokkal nyomban a tett helyen volt, de hát — a nemes város egyik kilüldött tüzfecskendője teljesen hasznavehetetlennek bizonyult és így a másik fecskendővel és a telep tüzfecskendőjével kellett hozzálatni a tűz lehető lokalizálásához. Csakhamar kint voltak a vész helyén a városból: Ónody Lajos, Plesznik Antal a segédeivel, Tóth Kálmán, Tasnády Antal dr., Filó Tihamér dr., József Béla és néhányan városunk intelligenciájából, kik megannyian valóban emberi erőtel meghaladó munkát végeztek, hogy a romboló, pusztító tűznek uraivá váljanak. Sajnos, hogy ugyanezt nem mondhatjuk el a kicsődült népről, mely szajátvá nézte a tűz pusztítását mindaddig, amíg Aradi Kálmán r.-főkapitány pénzért nem fogadott fel közülük vagy 14—15 embert, akik legalább a tüzfecskendőknél és vízhozárnál segédkezzenek. Ezek

munkájának, valamint a fent nevezettek és a malom munkás személyzete nemlankadó munkásságának sikerült végre a tüzet oda lokalizálni, hogy a fűtőházon, műhelyen, fűrészházban és fűrészköszörőlön, valamint a fűrészházban felhalmozott tetemes, feldolgozott faanyagban kívül semmilyen nagyobb kár nem esett, bár a szél a szikrákat a fatelep legészleő pontjához lehordta, úgy, hogy az is 3 izben gyulladt ki, de a tűz itt mindannyiszor elfojtatott. Így a fatelep egyéb részei, valamint a malom, ez utóbbi apró sérüléseitől eltekintve, sértetlen maradt és az egész telepen néhány nap alatt teljesen helyrehozható a malom és faüzlet egész üzemben tartása.

— **Katonalóvásár.** Szentesen, a f. hó 29-én délelőtt katonai lóvásár fog tartatni, amire eleve felhívjuk a lötenyésző gazdák figyelmét.

— **Szentesi országos vásár.** A szentesi ősi országos — szent-Mihály-napi vásár a f. hó 21-én, csütörtöki napon veszi kezdetét a jószágvásárral és 23-án, szombaton végződik. A rendőr-főkapitány hivatalos hirdetményben figyelmeztet mindenkit, hogy szabályzerű marhalevel nélküli semmiféle állat felhajtsat sem engedik meg az állatvásárra, mely szabály a helybeliekre is kötelező.

— **Halálözás.** A következő gyászjelentést tettük: ÖZv. Schöndör Sándor Blumenthal Etel, úgy a maga, valamint az alóljegyzett rokonok nevében, mély fájdalomtól lesújtva tudatja a forrón szeretett férj, illetve fű, vő és rokon Schöndör Sándorral a folyó hó 10-én, d. e. 11 órakor, életének 34-ik évében és boldog házassága 7-ik évében, váratlan és rövid szenvedés után bekövetkezett elhalalozását. A boldogultnak hült tetemei a f. hó 12-én d. u. 2 órakor fognak, a posta-épület melletti gyszázháztól, az izr. vallás szertartása szerint az örök nyugalom helyére kísérteteni. A boldogult, akit váratlanul, mondanatni orvul támadott meg a gyilkos halál, hogy ifjú életét egy pillanat alatt kioltta, egyike volt városunk fiatal kereskedői kara legkedveltebb tagjainak, aki a társaséletben is tevékeny részt vett mindenkoron. Temetése a f. hó 12-én volt, nagy-számú gyászgyülekezet élénk részvételével. Nyugodjék békében a temető rideg hantja alatt!

— **Öngyilkosság.** Nagy Mihály szentesi lakos, a f. hó 10-én a tanóján, öngyilkos szándékkal, felkötötte magát és mire hozzátartozói végeztes tettet észrevették, már halott volt. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— **Elhalasztott vásár.** A f. hó 16-iki dorosmai országos ősi vásár, felsőbb hatósági rendeletrre, bizonynylatan időre elnaplottatott.

Irodalom.

A «Vasárnapi Újság» szeptember 10-iki száma 15 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: «A borossebisi nagy napok.» (A király borossebisi házígazdáinak, gróf Wenckheim Frigyesnek és nejének arcképeivel. R. Hirsch Reilitól és Cserna Károlytól, és 4 képpel: 1. Boros-Sebes. 2. — A király borossebisi szállása. — 3. A borossebisi vasgyár. — 4. Sárogy Gyula szülőháza Boros-Sebesen. Cserna Károly rajzai.) — «Nyári éj-jel.» Vajda János költeménye. — «De Plonville ur veszélyes helyzete.» Elbeszélés. Irta Barr Róbert. (Képpel.) — «Boros-Sebes múltja.» Márki Sándortól. — «A gyalui és Andrássy-havasok közt.» (5 képpel.) — «A Buddha-vallásról.» — «Nagy Imre.» (Arcképpel.) Dr. Gopcsa Lászlótól. — «A kártya.» — Irodalom és művészet; Közírtetek és egyletek; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes rovatok.

A «Vasárnapi Újság» előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Ujdonságok-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. szám.)

Egy kis nyilatkozat-féle.

A Szentesi Lapok f. évi 109-ik száma ismét kegyeskedik velem fog-

lalkozni, a vármegye csámpás szidájánaké minősítvén személyemet és elmondva: hogy és miért nem mentem be, a f. hó 12-iki városi közgyűlés alkalmakor, a gyűlésterembe.

A tiszteletre méltó (?) újság ez ékes stílusú enyelgésére csak pár sorban kívánok reflektálni.

Hogy zsidó vagyok: köztudomású. Lehetek talán csámpás is, sőt talán biceg-hetek és megeshetnek, hogy abban a tárgyonban is beszélem a magyar-nyelvet, amelynem engem a tiszteletre méltó (?) újság megszólaltatott.

Mondom: megengedem, hogy mindezek az utóbb felsorolt tulajdonságaim lehetnek.

De egy tulajdonságom bizonyosan nincs: nem sefelek sem közsem magánügyekkel soha és e részben elég szerénytelen vagyok magamat zsidó, voltom dacára is, magasan ama más felekezetekhez tartozó urak (?) fölött állónak tartani, akik a Szentesi Lapc szolgálatában vagy annak uszályhordozóiként, ez újság díszes gárdáját képezik, kezdve a főszerkesztőt, egészen a kezdőbetűs megszervezőt üzenetezett névtelen hősökig.

Zsidónál pedig — akitől a balhat a seftelést külön se képes választani, már ez magában is érdem.

Hogy zsidósan beszélek-e magyarul: ezt itéljék meg mások.

De hogy nem írok zsidósan magyarul, ezt magam is tudom. És azt is, hogy ez leginkább a Szentesi Lapc-éknak fáj.

Csak hogy ami nekik fáj, az engem gyönyörködtet.

És miért ne tegyem azt, amiben nekem gyönyörűségem telik?

Az a bizonyos vármegye zsidóját.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot szeptember hó 1-én, az állandó gazdasági tudostól a földmivélségi min. kir. minisztériumhoz beérkezett jelentések alapján a következő volt: Az időjárás a lefolyt két héten a termények fejlődésére részben kedvezőtlen volt. Augusztus közepétől jóformán a hó végéig az ország legnagyobb részében szokatlan hőség uralkodott, mely a hónap utolsó napjaiban minden átmenet nélkül egyszerre észire fordult.

Éjszakánként a hőmérő itt-ott a fagypontra szállt alá, valamint az ország nagy részében, főként a Duna-bal-partján, a Tisza-bal-partján és a Duna-Tisza közén derek és kődők voltak, melyek különösen a gyengébb kerti-veteményekben okoztak károkat. Ilyen időjárás viszonyok mellett nem csodálható, hogy a kápos- és kerti-vetemények terméskülönbségei tetemesen csökkentek. Javulásukra felette kívánatos lenne az cnyhe, hosszú ősz, valami gyakoribb esőzés, mert a szárazság nemcsak fejlődésükben hátrálja őket, hanem az országszerte megindult repevetésnek és talaj-előkészítésnek (részben az ősziek elvetésének is) nagy akadályul szolgál. A legutóbb bekövetkezett melegebb időjárás talán némileg javít majd a terményeken.

Szerkesztői üzenetek.

V. F. és társainak. Onök azt kérik a Szentesi Lapc szerkesztőségétől: miért hallgattja el a Szentes és Vidéke pimasz gyalázkodásait? Nem tudjuk és nem is kutajuk, kik önök, de az alapos választ, dacára annak, mi adjuk meg. Az a nemes szerkesztőség nem köthet bele a Szentes és Vidéke pimaszkodásába, mert olyan nincsen. De az a nemes szerkesztőség sokkal nagyobb fertőt is kavar fel és hízal mindenkor ön maga körül, semhogy abból valaha kievickélni és bárki másnak a pimaszkodást szemére lobbantani jogosult legyen. És amikor az a derek szerkesztőség a más pimaszkodásáról beszél, mindig eszünkbe jut a persza Mirza Jusszufof, akiről Mirza Saaffi ilyen zengedezett:

Hogy itasson jött meg a multkor este,
Meglátam őt, aminet kocsiárba esve
Szemforgatón kiállott: „Öh, egek!
A nagy világ mocsárba sülyedett!”

Mert ő bukott, hite olyan szilárd,
Hogy azt hiszi: elszülyedt a világ.

Látják, kérem így van a Szentesi Lapc is. Mert ő a röpök szótár durva fertőjébe sülyedt el, azt hiszi: sárban fetreng az egész sajtó.

Egy városi képviselőnek. E számra érdekes felszólalása későn érkezett, de a jövő számban okvetlenül közölni fogjuk.

Vasúti menetrend.

Budapest—h. szt. mártón—szentesi vonal.

Szolnok—Szentes.

Szolnokról indul 4 óra 52 perckor délután.
Szájrol indul 5 ó. 22 p. d. u.
Puszt-Tenyőről indul 5. ó. 40 p. d. u.
Kun-Szent-Mártonról indul 7 ó. 37 p. este.
Szentesre érkezik 8 ó. 36 p. este.

Szentes—Solnok.

Szentesről indul 6 óra 14 perckor este.
Kun-Szent-Mártonról indul 7 ó. 26 p. este.
Puszt-Tenyőről indul 9. ó. 13 p. éjjel.
Szájrol indul 9 ó. 31 p. éjjel.
Solnokra érkezik 9 óra 56 perckor éjjel.

Budapest—Szentes.

Budapestről indul 8 ó. 10 p. reggel, 10 órákór éjjel.
Solnokra érkezik 11 órákór délelőtt, 1 óra 7 perccor éjjel.
Solnokról indul 11 óra 22 perc délelőtt, 4 óra 20 perc éjjel.
Szentesre érkezik 3 ó. 54 p. d. u., 8 ó. 15 p. reggel.

Szentes—Budapest.

Szentesről indul 6 ó. 5 p. reggel, 11 óra 37 p. d. e.
Solnokra érkezik 10 óra d. e., 3 óra 48 perc d. u.
Solnokról indul 11 óra 22 p. d. e., 4 ó. 20 p. d. u.
Budapestre érkezik 1 óra 20 perc d. u., 7 óra 25 perc este.

Nyílttér.*

Járványos időben közönséges és ivóvíz helyett a természetes kiondorfi savanyúvizet ajánlják az orvosok. Kapható mindenütt.

Magyarországi főraktár:

Budapest, Arany János-utca 9. szám.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. Mátyás Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Pályázati hirdetés.

Szentes város külső határában — Derekegyházán — a tanyai iskolánál lévő tanítói állás üresedésbe jött. Az állás pályázat útján fog betöltetni.

Javadalmazás: 400 frt fizetés, szabadlakás 1 hold kerttel, 40 frt fűtési, — 16 frt ulti, — 2 frt irodai átalány; 10 frt a takarításért.

A tanító kötelessége a 6 osztályú osztatlan — vegyes iskolában a miniszteri tanterv szerint tanítani.

Kellőleg felszerelt kérvények legkésőbb szept. 20-ig Sima Ferenc iskolai elnökhöz küldendő.

Szentes, 1893. szept. 9.

3—2

Iskolaszéki Elnökség.

8494. 1893. Csongrádvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetés.

Szentes rendezett tanácsú városnál üresedésben levő, évi 1400 frt fizetéssel javadalmazott polgármesteri, továbbá évi 350 frt fizetéssel javadalmazott tisztai főorvosi, és évi 500 frt fizetéssel javadalmazott számtisztai állásra ezen a pályázaton hirdetek a felhívom mindazokat, kik ezen tisztii állások valamelyikét elnyerni kívánják, hogy képesítettégüket és erkölcsi magukviselést igazoljék okmányokkal kellően felszerelt kérvényeiket, folyó hó 23-ik napjának délutáni 5 órájáig, hozzányújták be. A megválasztandó számtiszt 500 frt tisztii biztosítékot köteles letenni.

Szentes, 1893. szeptember 8-án.

Dr. Csató Zsigmond,
alispán.

Üzleti értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönségnek becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli időnyre a legnagyobb választékban megérkeztek: a legdivatosabb esőköpenyek, mantillok, kepek, őszi és téli női kabátok, valamint férfi és gyermek-ruhák.

Hasonnemű üzletet Budapesten is nyitottam, (Kerepesi-út 32. sz. alatt, Rókus kórház átellenében), hol mindig alkalman van a legdivatosabb árukat beszerezni. Ez által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy igen tisztelt vevőimet helybeli üzletemben is a legujabb árukkal igen jutányosan szolgálhatom ki.

Mérték utáni megrendeléseket úgy férfi-öltönyök, mint nőifelőltöket elfogadok és a budapesti üzletemben készíttetem el.

Becsés látogatásukat kérve, vagyok Szentesen, 1893. szept. hó.

mély tisztelettel:

Czukermann Bernát.

Sürgősen kerestetik fiatal fűszeres kereskedő-segéd

Szabó Ferenc

vas- és fűszer-kereskedésébe,
S z e g v á r.
Belépési idő: folyó évi október hó 1.

Föld-eladás. 2—1

Zana Lakos Györgyének
Külső-Ecsere 45 hold földje, szabad kézből eladó; — értekezni lehet a tulajdonossal, III. t. 504. sz. házával.

Kiadó szoba.

Egy külön bejárattal bíró szoba, bútorozva, vagy bútor nélkül, azonnal kiadó.

A cím megtudható e lap kiadóhivatalában.